

Finanskomiteen

Vår dato:

15.10.2018

Kommentarer til Finansdepartementets fagproposisjon 2019 (Prop. 1 LS)

Reiselivsnæringen har økt sin betydning som næring og sysselsetter i Norge de siste årene, og bidrar i dag med over 160 000 årsverk og over 114 mrd. i verdiskaping. NHO Reiseliv har via analysebyrået Menon fått dokumentert at bare inntektsskatten fra de ansatte i reiselivsnæringen utgjør over 20 mrd. totalt i skatteinntekter, og av disse inntektene tilfaller nesten 5 mrd. kommunene direkte. I 2017 fikk reiselivsnæringen, gjennom reiselivsmeldingen "Opplev Norge – unikt og naturlig", også økt politisk oppmerksomhet. I meldingen la Regjeringen først og fremst vekt på viktigheten av gode, generelle rammebetingelser for næringen for at næringen skulle vokse og blomstre. Dette fikk Regjeringen også flertall for i Stortinget da meldingen ble behandlet i mai 2017. Allikevel er de økonomiske rammebetingelse blitt forverret for reiselivsnæringen siden reiselivsmeldingen kom.

I statsbudsjettet for 2018 ble den lave merverdiavgiften økt fra 10 til 12 prosent, med virkning fra 1. januar 2018, noe som rammet hotell, camping, fornøylesparker, skiheiser, idrettsarrangement, museer, kino og persontransport. Denne merverdiavgiften økte først en gang fra 8 til 10 prosent i 2016, og deretter enda en økning i 2018. Til sammen har altså reiselivsnæringen fått en momsøkning på 50 prosent på 2 år. Det er derfor med lettelse NHO Reiseliv registrer at regjeringen nå har lyttet til næringen og lot en ytterligere økning i lavmomssatsen ligge. Norge har allerede et høyt avgiftsnivå i internasjonal sammenheng, og en ytterligere økning ville gjort momsnivået på overnatting mv. til et av de aller høyeste i Europa, og dramatisk forverret næringens konkurransebetingelser. NHO Reiseliv advarer på det sterkeste mot å øke lavmomssatsen både i budsjettforhandlinger og kommende års statsbudsjett.

Endringene i formuesskatten i perioden 2014–2018 har ført til at svært mange eiere av hoteller har fått økt formuesskatt, noe Regjeringen også anerkjenner i Prop 1 LS. NHO Reiseliv er derfor glade for den generelle økningen i verdsettelsesrabbatten fra 20 til 25 prosent, men forventer samtidig at regjeringen leverer på sitt løfte gitt i reiselivsmeldingen fra 2017, nemlig en særskilt verdsettelsesrabatt for hoteller. Meldingen er nå halvannet år gammel og en samlet overnattingsnæring venter nå utålmodig på at regjeringen orienterer Stortinget om tilbakemeldingene fra ESA og hvordan de vurderer mulighetene for en slik rabatt. NHO Reiselivs primære standpunkt er fortsatt at formuesskatten bør fjernes helt. Norge er ett av få land som fortsatt har formuesskatt, og eneste land der den slår inn på et lavt nivå. Dette gir en konkurranseulempe for norske eiere.

De nye reglene for innrapportering og skatting av tips

Regjeringen varsler også i statsbudsjettet at den vil innføre nye plikter for arbeidsgiver når ansatte mottar tips. NHO Reiseliv vil advare mot denne endringen, og vi viser også til NHOs anbefaling om at forslaget utsettes. NHO Reiseliv er enige i at tips er skattepliktig inntekt. Imidlertid innebærer løsningen som er skissert fra regjeringen økte

administrative byrder for arbeidsgiver og et unødvendig stort tap for arbeidstaker. NHO Reiseliv mener en bedre løsning, dersom man mener at skatteinnbetalingen fra tipsmottagerne er for lav, er at skattemyndighetene går ut til aktuelle bransjer og informerer om at tipsinntekter er skattepliktig og at dette skal innrapporteres til skattemyndighetene. Dette er i tråd med selvangivelsesprinsippet som vi har i Norge. Det er da naturlig at skattemyndighetene intensiverer kontrollen og straffer dem som ikke rapporterer tips. Arbeidsgivere bør her være villige til å samarbeide og dele nødvendig informasjon med skattemyndighetene.

NHO Reiseliv viser til Skattedirektoratets høringsnotat fra 1.2.2018 kapittel 6.1 og 6.2 hvor Skattedirektoratet beskriver konsekvenser for arbeidsgivere og arbeidstakere. Her skriver Skattedirektoratet at konsekvensene kan bli "lønnspress, også fordi de ansatte ved full skattlegging blir sittende igjen med mindre av tipspengene enn før", og at "større grad av skattlegging vil innebære at arbeidstakerne sitter igjen med mindre netto enn det de typisk gjør i dag." NHO Reiseliv mener at Regjeringen behandler rekkevidden av disse konsekvensene for overfladisk når Regjeringen i Prop 1 LS s.85 legger til grunn at det "er usikkert hvordan de økte kostnadene som følger av plikten til å betale arbeidsgiveravgift og eventuelle feriepenge på tips, vil påvirke priser og lønninger i et konkurransemarked". NHO Reiseliv mener dette er mer dramatisk enn Regjeringen legger opp til, og NHO Reiseliv foreslår derfor herved at innføringen av dette forslaget utsettes og at en uavhengig instans ser nærmere på forslagetts effekt på reiselivsbransjen kostnadsnivå.

NHO Reiseliv vil også understreke at det er helt nødvendig at de ekstra utgifter til arbeidsgiveravgift, feriepenge, pensjon og administrasjon som arbeidsgiver nå får dersom forslaget blir vedtatt, blir trukket fra de innkomne tipspengene. Hvis ikke vil svært mange av reiselivsbedriftene bli nødt til å nekte å ta i mot tips for å unngå en stor utgiftsøkning på grunn av gaver som gjestene gir personalet, og som da blir en utgift man ikke har kontroll på. Et annet alternativ er at tipspengene kun går til felles sosiale tiltak og ikke lenger utbetales individuelt.

Forslaget nødvendiggjør også at det blir lovlig for enkeltbedrifter å si nei til å ta imot kontanter, og kontanter i form av tips i særdeleshet. Det vil åpenbart være umulig for arbeidsgiver å ha kontroll på, eller være ansvarlig for, sedler og mynter som legges på bordet til den enkelte servitør eller på rommet til rengjøringspersonalet og som ikke fremkommer på noen kvittering. NHO Reiseliv forventer at dersom endringen innføres, på tross av næringens advarsler, så må Finansdepartementet og andre berørte parter parallelt gjennomføre en lovendring som gir enkeltbedrifter som berøres av tips rett til å nekte å ta imot kontanter. Dette er en lovendring som bransjen har ønsket seg i en årrekke, og som forslaget aktualiserer nødvendigheten av.

Forslaget om naturalytelser må utsettes

Regjeringen foreslår skjerpelse av arbeidsgivers plikter også for naturalytelser. For naturalytelser - herunder ytelser fra tredjeparter og personalrabatter - ble endringene vedtatt i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2018, men med virkning fra 2019. Forslag til beløpsgrense for skattefri personalrabatt i løpet av ett år, er nå satt til 7000 kroner. I realiteten innføres det regler som medfører økt byråkrati og som er klart strengere enn i våre naboland. Beløpsgrensen for personalrabatter burde vært satt betydelig høyere. Forskriftene om naturalytelser er heller ikke på plass ennå, 2,5 måneder før ikrafttredelse. NHO Reiseliv mener det bør vurderes om det er mulig å finne enklere løsninger, blant annet ved å legge seg nærmere ordningene i andre nordiske land for naturalytelser. I den forbindelse er det også grunn til å peke på de konkurransemessige

konsekvensene ved de nye reglene, som for vår reiselivsbransje vil bli en ulempe opp mot sine internasjonale konkurrenter.

Med vennlig hilsen

NHO Reiseliv

Kristin Krohn Devold

Administrerende direktør

Ole Michael Bjørndal

Næringspolitisk fagsjef